

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Ławnik SN Marek Molczyk

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2023 r., bez udziału stron,
w sprawie sędzi Sądu Apelacyjnego w [...] **A. J.** oraz sędzi Sądu Apelacyjnego w [...] **I. P.**,
w przedmiocie wniosków o zawieszenie w czynnościach służbowych sędziów z obniżeniem wysokości ich wynagrodzeń na czas trwania tego zawieszenia,

postanowił:

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela, umorzyć postępowanie w sprawie wobec SSA w [...] **A. J.** oraz SSA w [...] **I. P.**,
2. stwierdzić, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław W. Radzik, powołując się na przepis art. 129 § 1 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych*, wystąpił w dniu 18 grudnia 2019 r do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, o zawieszenie **A. J.** i **I. P.**, sędziów Sądu Apelacyjnego w [...], w czynnościach służbowych z obniżeniem wysokości ich wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia

Sprawa sędzi A. J. została zarejestrowana w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego pod sygn. I DSS 6/19, a sędzi I. P. pod sygn. I DSS 7/19. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 11 lutego 2020 r. połączył je do wspólnego rozpoznania i prowadził pod sygn. I DSS 6/19, a następnie sprawa ta została przerejestrowana i nadano jej sygn. I DO 3/21. W związku z wejściem w życie w dniu 15 lipca 2022 r. art. 8 ust. 1-4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U.2022.1259) sprawę przejęła do dalszego prowadzenia Izba Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. I ZZ 3/22.

Pismem z dnia 17 marca 2023 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław W. Radzik, cofnął wnioski z dnia 18 grudnia 2019 r. o zawieszenie A. J. i I. P., sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] w czynnościach służbowych z obniżeniem wysokości ich wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia, nie podając jakiegokolwiek przyczyny swojej decyzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej odnośnie wniosku w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych rozstrzyga na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, a mianowicie w oparciu o art. 129. W ustawie tej brak jest natomiast unormowania określającego postępowanie w sytuacji cofnięcia złożonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, jego Zastępców lub Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego przy sądach apelacyjnych, wniosku w omawianym przedmiocie. Powyższe musi skutkować odwołaniem się do art. 128 p.u.s.p., który z kolei upoważnia do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego Zawarte w art. 128 p.u.s.p. odwołanie do przepisów k.p.k. opatrzone jest klauzulą tzw. odpowiedniego stosowania. W piśmiennictwie podkreśla się, że tego rodzaju przepisy odsyłające wyrażają nakaz posłużenia się analogią ustawy jako sposobem stosowania prawa w wypadkach wskazanych przez przepis odsyłający (por. J. Wróblewski, *Przepisy odsyłające*, ZNUŁ. Nauki Humanistyczne, Seria I, Łódź 1964, z. 35, s. 9).

Zauważyć należy, że ustawodawca w art. 14 § 1 k.p.k. wyraził zasadę skargowości, zgodnie z którą organ procesowy wszczyna i prowadzi postępowanie

na skutek skargi podmiotu bezpośrednio zainteresowanego rozstrzygnięciem. Wszczęcie postępowania sądowego zasadniczo uzależnione jest od skargi uprawnionego podmiotu, a jedynie wyjątkowo – jako odstępstwo od zasady – istnieje możliwość działania przez sąd z urzędu (szerzej zob. S. Stachowiak, *Wpływ zasady skargowości na formę współczesnego polskiego procesu karnego* [w:] *Zasady procesu karnego wobec wyzwań współczesności. Księga ku czci Prof. S. Waltosia*, red. J. Czapska, A. Gaberle, A. Światłowski, A. Zoll, Warszawa 2000, s. 485–491). Zasada skargowości nie zawęża się tym samym jedynie do inicjowania postępowania przed sądem pierwszej instancji, ale dotyczy każdego postępowania sądowego. Skargą w rozumieniu art. 14 § 1 k.p.k. jest akt oskarżenia oskarżyciela publicznego, posiłkowego lub prywatnego (art. 331, 487, 55 § 1 k.p.k.), jak również ich surogaty, jak wniosek o wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu (art. 335 § 1 k.p.k.), wniosek o warunkowe umorzenie postępowania (art. 336 i 325i § 3 k.p.k.), wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym (art. 517d § 1 i 2 k.p.k.), czy też skarga złożona na policji w sprawach z oskarżenia prywatnego i przekazana sądowi (art. 488 § 1 k.p.k.). Do skarg, które stanowią żądanie wszczęcia określonego postępowania sądowego, należą także: zażalenie (art. 459 k.p.k.), apelacja (art. 444 k.p.k.), kasacja (art. 519 k.p.k.), skarga na wyrok sądu odwoławczego (art. 539a k.p.k.), wniosek o wznowienie postępowania (art. 542 k.p.k.), wniosek o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego (art. 549 k.p.k.), wniosek o wydanie wyroku łącznego (art. 570 k.p.k.), wniosek o wydanie osoby ściganej (art. 602 k.p.k.), żądanie odszkodowania (np. art. 554 k.p.k.) itp. (J. Kosonoga [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14). Analogicznie przedstawia się sytuacja w zakresie postępowania dyscyplinarnego, w którym warunkiem prowadzenia przed sądem dyscyplinarnym wobec sędziego takiego postępowania jest istnienie skargi zasadniczej pochodzącej od uprawnionego oskarżyciela (art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p., art. 114 § 8 p.u.s.p.). W postępowaniu dyscyplinarnym funkcję żądania wszczęcia postępowania pełni więc wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.

Przechodząc na grunt szeroko rozumianego postępowania dyscyplinarnego uznać należy, stosując analogię prawną, że zasada skargowości ma odpowiednie zastosowanie również i w tym postępowaniu, to jest do spraw niebędących sprawami rozstrzygającymi o odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Wniosek o ukaranie jest niewątpliwie niezbędnym elementem determinującym możliwość zarówno wszczęcia, jak i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu przed sądem. Sąd Najwyższy uznał, iż także zainicjowanie wnioskiem oskarżyciela sprawy o zawieszenie sędziego w pełnieniu obowiązków służbowych, a więc postępowania incydentalnego w ramach postępowania dyscyplinarnego, winno być uznane za sprawę tego rodzaju, która dla merytorycznego rozpoznania przez sąd wymaga skutecznego złożenia i utrzymywania określonego żądania przez właściwego rzecznika dyscyplinarnego. Oznacza to, że oskarżyciel ten może wiążąco cofnąć wniesiony wniosek inicjujący postępowanie. Cofnąć, w znaczeniu słownikowym, to m.in. wstrzymać lub odwołać coś, powrócić do poprzedniego stanu (S. Dubisz (red.), *Uniwersalny słownik języka polskiego*, t. 1, Warszawa 2003, s. 480). Przyjąć zatem należy, że na gruncie postępowania dyscyplinarnego, wniesienie skargi inicjującej postępowanie incydentalne jest czynnością odwoalną, a jego cofnięcie wywołuje taki stan, jakby jej w ogóle nie wniesiono. Przestaje ona funkcjonować procesowo i nie wywołuje skutków prawnych (por. J. Kosonoga [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

W obecnej sytuacji procesowej, która ma miejsce w niniejszym postępowaniu, nie bez znaczenia pozostaje także czas, w którym Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych złożył oświadczenie o cofnięciu wniosków w przedmiocie zawieszenia sędziów: A. J. i I. P. w czynnościach służbowych. Jak wynika z akt sprawy, pismo nadesłane przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego datowane na dzień 17 marca 2023 r., wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 20 marca 2023 r., a zatem należy przyjąć, że zostało ono złożone skutecznie, gdyż przed wydaniem postanowienia w danym przedmiocie. Brak jest więc jakichkolwiek argumentów po stronie, że takiego oświadczenia o cofnięciu wniosku nie można było przyjąć. Należy dostrzec, że zachowany został wymóg wynikający z art. 14 § 2 k.p.k.

Mając zatem na uwadze fakt, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych pismem z dnia 17 marca 2023 r. cofnął skargi z dnia 18 grudnia 2019 r. postępowanie w sprawie należało umorzyć po myśli stosowanego odpowiednio na mocy analogii prawnej, wynikającej z regulacji przewidzianej z art. 128 p.u.s.p. - art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.

Z uwagi na fakt, iż wydane postanowienie umarzające przedmiotowe postępowanie wszczęte na skutek wniosków o zawieszenie sędziów w czynnościach służbowych wraz z obniżeniem wysokości wynagrodzeń, jest postanowieniem merytorycznym, kończącym postępowanie incydentalne w danym przedmiocie, a skład sądu został już wyznaczony zarządzeniem z dnia 19 stycznia 2023 r., Sąd Najwyższy w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej rozpoznał niniejszą sprawę w składzie wyznaczonym odpowiednio na podstawie art. 110 § 1 pkt 1 lit. b p.u.s.p.

Mając na uwadze powyżej podniesione okoliczności, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa